

Etapa 5 Boží hrdinovia

Príbeh 26 Neposlušný Boží ľud

Sudcov 2:11-19

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Sudcov 2:13: "(Izraeliti) opustili Hospodina a slúžili Baálovi a Aštórete."
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 37 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 6. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Urobil si už niekedy s niekým dohodu ako "Pusti ma teraz na tvoj skateboard a ja ti potom požičiam môj bicykel" alebo "Ak mi dovolíš ostať dlho hore, sľubujem, že si upracem izbu"? Dodržíš vždy svoju časť dohody?
- "Bože, ak mi teraz pomôžeš, urobím čokoľvek, čo budeš chcieť!" Dal si Bohu niekedy taký sľub?
- Čo sa stane potom, keď Boh pomôže a problém zmizne?

Hra

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, koho vedieme

1. Zahrajte si komplexnejšiu, rýchlejšiu verziu hry „Kubo velí“.
2. Vysvetlite deťom, že v príbehoch v 6. etape sa budeme dozvedať o niekoľkých dobrých vodcoch a o niekoľkých, ktorí až takí dobrí neboli. Budeme sa dozvedať aj o tom ako izraelský ľud nasledoval svojich vodcov a ako nasledovali, čo Boh chcel, aby robili (niekedy sa im to vôbec nedarilo).
3. Porozprávajte sa o tom, ako niekedy, keď robíme veci, ktoré nechceme robiť alebo sme tak celkom nemysleli, ľudia nás aj tak nasledujú. Rozprávajte sa o rôznych vodcoch v Biblii. Povedzte deťom, že niektorí z nich mali rôzne tituli - ako Kráľ, Veliteľ alebo Sudca – ale akýkoľvek titul ľudia mali, byť vodcom vždy záviselo od toho, či ich ľudia nasledovali. Diskutujte s deťmi o tom, pre koho by oni mohli byť vodcami. Napríklad, mladší súrodenci často nasledujú správanie svojich starších bratov alebo sestier, aj ak nie je správne.
4. Vyzvite deti, aby sa zamysleli nad tým, či by mali svoje správanie niekedy zmeniť na to, aby mohli byť dobrými vodcami pre ľudí, ktorí ich nasledujú.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Boží národ putoval štyridsať rokov, cestujúc do nového domova, o ktorom im Boh povedal. Konečne vstúpili do zaslúbenej zeme, nemali však žiadneho kráľa ani prezidenta, ktorý by ich viedol a hovoril im, ako spolunažívať. Takmer každý si robil, čo chcel. Panoval chaos - a Boh musel pomôcť. Začal im posilať vodcov, ktorí sa volali 'sudcovia.' Títo ľudia neboli vždy veľmi

odvážni, ale museli robiť veľmi odvážne veci, keďže konali ináč ako všetci ostatní ľudia.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Sudcov 2:11-19. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Boh bol so svojím ľudom tak dlho trpezlivý! Pomáhal im v ich problémoch a oni mu sľúbili, že budú dobrí. Nedodržali však svoje sľuby a Boh im nakoniec prestal pomáhať. Nie preto, že by ich prestal milovať, ale práve preto, že ich miloval. Bol to spôsob, ako ich naučiť, že ich skutky majú následky: rozhodli sa ignorovať dohodu, ktorú s Bohom spravili. Z okolitých národov sa stali nepriateliami. Keď sa Boží národ od neho vzdialil, použil niekedy ich nepriateľov, aby si uvedomili, že ho naozaj potrebujú.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujeme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Neposlušný Boží ľud' na strane 42 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 39 a 40. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Neposlušný Boží ľud'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerať obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?

- Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
- Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 42 z knihy *Veľká výprava*.

- Prečo sa Boh tak rozhneval?
- Čo robili Izraelitom ich nepriatelia?
- Izraeliti prestali uctievať Boha a začali uctievať modly (veci vyrobené z dreva, kameňa alebo kovu, ku ktorým sa modlili a verili, že majú moc, ako keby boli bohovia). Čo môže nám brániť uctievať Boha?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

‘Sudca’ bol titul, ktorí mali vodcovia Izraelitov medzi érou Józua a prvým kráľom, Saulom. Sudcov nemali nepretržite. Boh poskytol sudcu, aby národ viedol, keď žiadali o pomoc.

Poslúchať Boha Aj keď už bývali v zemi, ktorú im Boh zaslúbil, Izraeliti začali zabúdať na Boha a na všetko, čo pre nich urobil.

Zlé časy Vládlo násilie a zlo; ľudia začali uctievať iných bohov; boli porážaní v bitkách nepriateľmi. Keď volali k Bohu o pomoc, pomohol - ale rýchlo potom našho znovu zabudli.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršik pre každé dieťa

1. "(Izraeliti) opustili Hospodina a slúžili Baálovi a Aštórete." Sudcov 4:3
(Ekumenický preklad)
2. Ubezpečte sa, že deti vedia, čo všetky deti vo veršiku znamenajú. Spýtajte sa ich, čo si o dnešnom veršiku myslia a čo si myslia o tom, že Izraeliti už neslúžia Hospodinovi. Cítia sa z toho smutní, nahnevaní, zmätení?
3. Zopakujte si veršik niekoľkokrát, použite rôzne tóny, aby ste vyjadrili rôzne emócie, ktoré ste si vymenovali.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým ako bol Ježiš, podobne ako Jozua, poslaný, aby priniesol Božiemu ľudu víťazstvo

Potrebujeme najnovšie noviny, internet, videá zo správ, atlas alebo glóbus

1. Vysvetlite deťom, že ak si nebudeme na Boha pamätať na modlitbe a snahou o život podľa Božích princípov, iné veci zaberú jeho miesto v našom živote a skôr, ako sa nazdáme, neostane na Boha vôbec čas. Povedzte deťom o rôznych spôsoboch, akými si ľudia snažia pripomínať si to, aby trávili čas s Bohom:

- Niektorí ľudia majú vopred daný čas na modlitbu a čítanie Biblie. Keď ten čas príde, vedie presne, čo robiť. Pripomenú im to hodinky.

- Niektorí používajú veci, aby im pripomínali modliť sa k Bohu: modlia sa pred jedlom; keď nastupujú do auta; keď cvičia; keď pokladajú hlavu na vankúš.
 - Niektorým pripomína Boha príroda. Užívajú si byť von a byť súčasťou Božieho stvorenia, alebo pozeranie na fotografie úžasného sveta, ktorý Boh stvoril.
 - Niektorí sa obklopujú pripomienkami na zrkadlách, pod vankúšmi, na chladničke, v peračníku, na televízore či na ich šetričoch obrazoviek, aby na Boha nezabudli.
2. Spýtajte sa detí: “Mohol byť niektorý z týchto nápadoch fungovať pre teba?”
 3. Povzbudte ich, aby si napísali nápad, ktorý by im mohol pomôcť a môžu si tento papierik zobrať ako pripomienku.

Kreatívna aktívia

Čas: 20 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: veľký papier, časopisy s obrázkami o cestovaní alebo o prírode, papierovú siluetu “dieťaťa”, nožnice, lepidlá

1. Uprostred papiera napíšte slovo BOH veľkými bublinovými písmenami.
2. Vyberte si z časopisova obrázky, ktoré vám hovoria niečo o Božej moci a ozdobte nimi vnútra písmen “B”, “O” a “H”.
3. Povedzte deťom, že sa často môžeme cítiť veľmi malí a bezmocní. Spýtajte sa detí, či počas dnešného príbehu alebo aktivít počuli, kto alebo čo by im mohlo v takých momentoch pomôcť. Počas obdobia Sudcov, o ktorých sa rozprávame v 6. Etape, Boží ľud zabúdal nasledovať Boha, váš plagát vám pomôže nezabúdať.
4. Dajte každému dieťaťu papier v tvare siluety dieťaťa a povedzte im, aby si naň napísali svoje meno. Po jednom potom nalepíme naše siluety na plagát a môžeme Bohu ďakovať za jeho moc.
5. Vystavte si plagát tak, aby vám pripomínal dnešný príbeh.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Spoločne povedzte: "Pomôž mi, Bože, slúžiť ti vo všetkom, čo robím a nezabudnúť na teba."

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hárku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 5 Boží hrdinovia

Príbeh 27 Debora

Sudcov 4:4-16

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Sudcov 4:3: "Tu volali Izraelovi synovia k Pánovi. Mal totiž deväťsto železných vozov a náramne utláčal Izraelových synov."
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 37 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 6. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Keby si bol najlepší športový rozhodca na Slovensku, v akých zápasoch by si chcel rozhodovať? Čo by ti pomohlo byť dobrým rozhodcom?
- Predstav si, že by si mal urobiť niečo nebezpečné alebo riskantné. Koho by si si vybral, aby do toho šiel s tebou? A čo by si si mohol vziať na pomoc a na obranu?
- Zdá sa ti niekedy ťažké splniť to, čo od teba iní chcú? Prečo to tak podľa teba je?

Hra

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: aby sme uvedomili, že byť vodcom môže byť aj zábava

1. Zahrajte si hru, kde musia deti nasledovať pohyby niekoho, kto je vedúci. Začnite s tým, že budete vedúci vy, zatlieskajte, prechádzajte sa po miestnosti smiešnym spôsobom, robte grimasy. Potom vyberte jedno dieťa, ktoré môže byť ďalším vedúcim.
2. Postupne vystriedajte všetky deti v úlohe vedúceho tak, aby si všetci vyskúšali, aké to je byť vedúcim a aké to je nasledovať vedúceho.
3. Povedzte deťom, že v dnešom biblickom príbehu sa dozvedia o tom, ako Boh vystrojuje niektorých ľudí na to, aby boli vodcovia.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Boží ľud prišiel do zeme, ktorú mu Boh sľúbil. Celé tie roky na púšti mali vodcov ako Mojžiša a Jozuu, ktorí im pomáhali počúvať Boha a robiť, čo od nich chcel. Ale po nejakom čase ľudia začali na Boha zabúdať a búriť sa proti nemu. Chceli žiť tak, ako ich susedia. Boh sa na nich rozhneval a dovolil, aby im začali vládnuť ich nepriatelia. Nakoniec zistili, že nebolo správne prestať slúžiť Bohu a poslúchať ho. Prosili ho o odpustenie a Boh im pomohol. Dal im silných vodcov, ktorých Biblia volá sudcovia.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Sudcov 4:4-16. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Debora pomáhala ľuďom počúvať Boha a víťaziť nad nepriateľmi. Ale ľudia po čase znova začali zabúdať na Boha a nepriatelia ich znova začali trápiť.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Debora' na strane 38 v knihe *Veľká výprava*.
Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 39 a 40. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Debora'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky.
Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia.
Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 42 z knihy *Veľká výprava*.

- Kde v tomto biblickom texte vidíme, že Debora bola prorokyňa?
- Kto je Boží hrdina tohto príbehu? Kto vyhral boj?
- Ako môže Hospodin bojovať za teba?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Prorok Je človek, ktorý vie povedať, čo sa stane v budúcnosti. Ale nie preto, že by sám bol taký múdry. Je to preto, že počúva Boha, ktorý mu hovorí, čo má povedať.

Kanaánski bohovia Ľudia, ktorí žili v zaslúbenej zemi, skôr ako tam prišli cez Jordán Izraeliti, uctievali prírodných “bohov” ako Baála a Aštóretu. Verili, že títo bohovia môžu poslať dážď alebo spôsobiť, že bude lepšie rásť obilie. Boh prikázal svojmu ľudu, aby sa zbavili všetkého, čo súviselo s týmito bohmi a uctievali iba jeho. Ale oni ho neposlúchli.

Názvy miest V príbehu o Debore sú aj názvy rôznych miest, kde sa dej odohrával. Pozrite sa, či máte vo svojej Biblii mapu, na ktorej si ich môžete nájsť.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršik pre každé dieťa

1. "Tu volali Izraelovi synovia k Pánovi. Mal totiž deväťsto železných vozov a dvadsať rokov náramne utláčal Izraelových synov." Sudcov 4:3 (Ekumenický preklad)
2. Rozdeľte deti na dve polovice, ktoré sa postavia do jednej rady oproti sebe. Prvá skupina povie prvú časť veršu smutnými hlasmi, druhá skupina zareaguje druhou časťou veršu sebavedomými hlasmi. Niekoľkokrát zopakujte a vymeňte si frázy.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujeme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky iných

Povedzte deťom o Lukeovi a prečítajte jeho otázku.

Luke má deväť rokov a býva v meste Williamsburg vo Virgínii v Spojených štátoch amerických.

Luke chcel vedieť: "Prečo museli bojovať so Sísarom a Kanaáncami?"

Spýtajte sa skupiny: Ako by ste odpovedali na Lukeovu otázku?

Môžete deti rozdeliť aj na skupiny, aby mal každý príležitosť niečo povedať.

4. Odpovede iných

Lukeovi rodičia Bruce a Jane odpovedali: "Debora povedala Barákovi, že Hospodin mu prikázal zobrať jeho armádu a ísť k hore Tábor a že Hospodin pomôže Izraelitom poraziť armádu kanaánskeho kráľa, ktorú viedol Sísar. Toto by im kanaánskemu kráľovi zabránilo správať sa zle k izraelským deťom. Keďže Barák nechcel ísť bez Debory, šla s ním a

spolu zvíťazili nad Sísarom a jeho armádou. A tak Izrael zistil, že Debora je Hospodinovým prorokom.”

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým ako bol Ježiš, podobne ako Jozua, poslaný, aby priniesol Božiemu ľudu víťazstvo

Potrebujeme najnovšie noviny, internet, videá zo správ, atlas alebo glóbus

1. Povedzte deťom, že vojny a bitky sa neodohrávali len dávno za Deboriných čias. Na niektorých miestach sveta sa aj dnes vedú vojny. Spolu zistite, kde. Na Wikipedii je zoznam a mapa, ktorá je aktuálna alebo si môžete pozrieť záznam nejakých správ z televízie a potom si pozrite, kde sa tieto krajiny nachádzajú na mape, v atlase alebo na glóbuse.
2. Vystriedajte sa pri ukazovaní prstom na niektorú z týchto krajín a proste Boha, aby priniesol pokoj tejto krajiny týmito slovami:
“Nech ťa Hospodin požehná a nech ťa ochráni! Nech Hospodin rozjasní nad tebou svoju tvár a nech ti je milostivý! Nech Hospodin obráti svoju tvár k tebe a nech ti udelí pokoj!” (Numeri 6:24-26)

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: čisté tvrdé papiere, perá, lepidlá, zvyšky novín

1. Pomôžte deťom zamyslieť sa nad tým, kto sú ich vodcovia – ľudia, ktorí im pomáhajú robiť rôzne veci. Môžu sa zamyslieť nad svojou rodinou alebo nad ľuďmi, ktorí sa o nich starajú v škole, či niekde inde.
2. Pripomeňte deťom, že Boh vystrojuje ľudí na to, aby boli vodcami, aby nám pomáhali. Keď nevieme, čo máme robiť, alebo ako to robiť, vodca nám môže pomôcť.

3. Povedzte deťom, aby si vybrali jedného človeka, ktorý je ich vodcom. Môžu si nakresliť jeho obrázok na svoj papier a ozdobiť ho kúskami z novín.
4. Keď vase obrázky dokončíte, vystavte si ich všetky spolu a porozprávajte sa o rôznych vodcoch, ktorí sú na vašich obrázkoch. Poďakujte sa Bohu za každého z nich postupne.
5. Napíšte pod každý obrázok: "Ďakujem." Môžete tie obrázky potom týmto ľuďom dať.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Boh vždy vie, čo sa stane v budúcnosti. Zdôverte sa mu, ak máte z niečoho strach a dôverujte, že bude za vás bojovať.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hárku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 5 Boží hrdinovia

Príbeh 28 Gideón

Sudcov 7:7-21

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Sudcov 7:20b: “Zatrúbili a rozbili krčahy. Do ľavej ruky vzali fakle a do pravej trúby. Trúbili a volali: Meč za Hospodina a Gideóna!”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 37 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 6. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Čo by si si obliekol alebo vzal so sebou ako ochranu proti dažďu, keď je búrka?
- Čo by si urobil alebo si obliekol na ochranu proti škodlivým lúčom v slnečný deň?
- Čo by si si obliekol, zobral alebo urobil na ochranu pred silnou a mocnou nepriateľskou armádou?

Hra

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: aby sme uvedomili, ako Pán Boh používa rôznych ľudí

1. Rozdeľte deti na dva tímy. Dajte im za úlohu porozprávať sa o tom, kedy sa im stalo, že videli, aký je Boh úžasný, keď použil nejaké človeka, ktorý spravil niečo veľké. Môžu použiť nejaký príbeh z Biblie alebo nejaký súčasný príbeh. Dajte im za úlohu z tohto príbehu spraviť pantomímu.
2. Nechajte jednu skupinu ukázať svoju pantomímu a druhý tím musí uhádnuť o čom bol ich príbeh. Keď uhádnu, spýtajte sa detí, ktorú časť z toho príbehu spravil Boh a čo nám to o Bohu hovorí.
3. Vymeňte skupiny.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Susedné národy znepríjemňovali Božiemu národu život. Väčšina si myslela, že ich Boh opustil, no Boh tak neurobil! Na pomoc vyzval Boh muža menom Gideón. Gideón však nebol vôbec odvážny. Mal mnoho výhovoriek, prečo neurobiť to, o čo ho Boh žiadal. Tak sa bál, že dokonca žiadal Boha o znamenie - aby sa stalo niečo neobyčajné - aby dokázal, že to myslí vážne. Boh vedel, že Gideón potrebuje veľa uistení a dal Gideónovi viacero znamení, aby začal v Boha veriť a dostal odvahu na urobenie toho, čo Boh chcel.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Sudcov 7:7-21. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Gideón a jeho ľudia museli veriť neviditeľnému Bohu. To nebolo jednoduché. Predstav si však, aké veľké prekvapenie toto čudné víťazstvo muselo pre nich byť! Ako takmer vždy, keď sa stane niečo úžasné, niektorí začali závidieť a nie sa radowať. V Sudcoch 8 sa Gideón nedrží Božej cesty a pomstí sa svojim nepriateľom. Hoci Gideón bol ako 'spasiteľ' pre Boží národ, bol človekom a niektoré veci, ktoré spravil, neboli dobré. Bol však schopný viesť Boží národ a po zvyšok jeho života mali v krajine mier.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Gideón' na strane 42 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 39 a 40. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Gideón'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 42 z knihy *Veľká výprava*.

- Ako Gideón zistil, čo má v tejto situácii robiť?
- Čo myslíš, prečo chcel Boh, aby Gideón vzal do boja tak málo vojakov?
- Nie je ľahké byť na niečo sám alebo len s niekoľkými priateľmi, ak sú všetci ostatní proti tebe. Gideón a jeho armáda na tom boli presne tak. Stalo sa ti už niekedy, že si sa cítil sám, lebo si chcel poslúchnuť, čo od teba chcel Boh? Čo by si robil na Gideónovom mieste?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Midjánci útočili na Izraelitov po sedem rokov. Boli krutí a horliví a Izraelci museli zbierať svoju úrodu v tajnosti, aby im všetko neukradli.

Trúby Každý Gideónov vojak niesol so sebou trúbu, ktorá sa volá šófar. Bola vyrobená zo zatočeného rohu ovce alebo kozy.

Fakle boli vyrobené z palíc, obalených látkou, namočenou v oleji, ktorú následne zapálili.

Gideónova armáda Gideón začal s veľkou armádou s 32 000 mužmi. Boh chcel, aby vedeli, že to jeho moc porazí Midjáčanov, preto Gideónovi povedal, aby väčšinu mužov poslal domov. Gideón išiel do boja s 300 mužmi!

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. "Zatrúbili a rozbili krčahy. Do ľavej ruky vzali fakle a do pravej trúby a volali: Meč za Hospodina a Gideóna." Sudcov 7:20b (Ekumenický preklad)
2. Povedzte deťom, že futbalisti alebo iní športovci radi oslavujú svoje góly a iné úspechy. Spýtajte sa detí, čo videli športovcov robiť a ako sa tešia oni zo svojich úspechov.
3. Povedzte deťom, aby si vymysleli nejaký spôsob/tanček ako by sa oni tešili z gólu, ktorý predvedú a spoločne zakričia tento verš.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

1. Predstavte si, že máte dnešný príbeh prerozprávať v smskách. Čo by ste napísali. Napíšte tieto smsky spoločne. Predstav si, že si jedným z vojakov v Gideónovej armáde. Nejakým spôsobom, hoci nebudú vynájdené ešte niekoľko tisíc rokov, si sa dostal k mobilnému telefónu a posielaš SMS správy svojim kamarátom doma. Pamätaj, každá správa môže byť najviac 160 znakov dlhá - nemáš však žiaden limit na počet správ, ktoré môžeš poslať.
2. Môžeš začať sebavedomo: si jedným z 32 000 vojakov. Potom však Gideón pošle 22 000 späť domov, pretože sa boja (Sudcov 7:3). V šiestom verši sa armáda zmenší na iba 300 vojakov (a ty si jedným z nich). Pokračuj v biblickom príbehu a uisti sa, že tvoji kamaráti doma vedia, čo sa deje, ako a prečo

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme si pamätali, aký je Boh veľký

Potrebuje: veľkú tabličku čokolády

1. Pred stretnutím s deťmi si zrátajte počet kociek vo vašej tabličke čokolády a vypočítajte si, koľko z nich bude reprezentovať ktorú časť Gideónovej armády.
2. Ukážte deťom neodbalenú čokoládu a povedzte im, že táto čokoláda reprezentuje Gideónovu armádu. Spýtajte sa ich, koľko vojakov odišlo domov, lebo sa báli. Odlomte dve tretiny tabličky a nechajte si len tretinu. Potom sa ich spýtajte, koľko vojakov odišlo potom a prečo. Odlomte ďalšiu časť čokolády a nechajte si len malý kúsok.
3. Strávte niekoľko minút tým, že si spolu porovnáte kopu čokolády, ktorá reprezentuje vojakov, ktorí odišli domov a potom ten malý kúsok, ktorý reprezentuje 300 vojakov, ktorí šli do boja. Poďakujte Bohu za to, aký je veľký a potom spolu čokoládu zjedzte.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Proste Boha, aby vám dal odvahu, keď budete potrebovať postaviť sa za to, čo je správne a žiť podľa neho.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebuje: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 5 Boží hrdinovia

Príbeh 29 Samson

Sudcov 16:23-30

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebuje: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Sudcov 13:5: “Preto dávaj pozor, nepi víno ani nijaký opojný nápoj a nejedz nič nečisté. Veď počneš a porodíš syna. Jeho hlava sa britvy nesmie dotknúť. Chlapec bude Božím zasvätencom od života matky. On začne vyslobodzovať Izrael z rúk Filištíncov.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebuje: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 37 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 6. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Vieš, kto vedie tvoju krajinu?
- Na akých iných vodcov si dokážeš spomenúť?
- Čo robí dobrého vodcu?

Hra

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: aby sme porozmýšľali nad našou silou

Potrebujeme: hulahoop kruhy, ľahké lopty alebo balóny, švihadlá, stopky

1. Dajte deťom rôzne zábavné fitness úlohy: točiť kruhom okolo pásu, kotúľať kruh a chytiť ho než padne, skákať na švihadle sám alebo tak, že ho budú krútiť dvaja iní ľudia. Ak je nejaké dieťa v nejakom športovom tíme, môže vám spraviť ľahkú rozvičku.

2. Povedzte deťom, že vďaka týmto cvičeniam môžeme byť zdraví a silní, ale v dnešom príbehu bude hlavná postava, ktorá nepotrebovala cvičiť: silu dostal od Boha!

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Samson je posledným z dvanástich sudcov, o ktorých čítame v knihe Sudcov. Bol zasvätený Bohu a musel žiť podľa istých pravidiel, ktoré Boh ustanovil. Jedným z týchto pravidiel hovorilo, že si nesmie oholiť vlasy. Boh učinil Samsona veľmi silného - takmer ako supermana - a čím boli jeho vlasy dlhšie, tým bol silnejší! Jeho nepriatelia nevedeli, čo ho robí silným a sledovali ho. Samson svoje tajomstvo zveril žene, menom Delíla - a ona ho povedala jeho nepriateľom! Oholila mu vlasy, on stratil svoju silu a bol na dlhý čas uvrhnutý do väzenia.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Sudcov 16:23-30. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Samson zomrel spolu s tými, ktorí sa vysmievali živému Bohu. Keď sa jeho rodina dopočula o tom, čo sa stalo, zobrali ho späť k nim domov a pochovali ho. Opäť bez silného vodcu, Boží ľudia si robili, čo chceli. Protivili sa Božej vôli; nechceli veriť, že Boh bol jediný pravý Boh a namiesto neho uctievali sochy z dreva, železa či kameňa. Pretože Boh sa o svoj ľud stále staral, mal plán, čo urobiť ďalej...

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Samson' na strane 42 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 39 a 40. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Samson'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 42 z knihy *Veľká výprava*.

- Prečo bol Samson vo väzení?
- Predstav si, že by si bol dlho vo väzení a niekto by ťa potom vyviedol odtiaľ von. Ale nie, aby ťa oslobodili. Iba tak, pre zábavu. Ako by si sa vtedy cítil?
- Nie je ľahké porozumieť tomu, prečo spravil Samson na oslave to, čo spravil. Čo nám jeho modlitba prezrádza o tom, ako premýšľal a ako sa rozhodoval?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebuje: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Vyvolený Anjel povedal Samsonovým rodičom presne, čo sa má stať: budú mať dieťa - chlapca, ktorý "bude Božím zasvätencom od svojho narodenia" (Sudcov 13:3-7).

Zasvätenec Samson bol Boží zasvätenec. Tí si neholili hlavu, nepili pivo ani víno, či nejedli niektoré jedlá. Dĺžka Samsonových vlasov bola znakom jeho oddanosti Bohu.

Silný muž Samson bol preslávený pre jeho veľkú silu a bol známy (a obávaný) ako vojak. Keď boli jeho vlasy oholené, jeho sila zmizla!

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. "Preto dávaj pozor, nepi víno ani nijaký opojný nápoj a nejedz nič nečisté. Veď počneš a porodíš syna. Jeho hlavy sa britva nesmie dotknúť. Chlapec bude Božím zasvätencom od života matky. On začne vyslobodzovať Izrael z rúk Filištíncov" Sudcov 13:4-5 (Ekumenický preklad)
2. Každé slovo veršíka si napíšete na samostatný papierik. Potom tieto papieriky poschováajte po miestnosti a dajte deťom za úlohu, aby ich pohľadali. Pokúste sa dať slová do správneho poradia. Ak ste nenašli všetky slová, pošlite deti pohľadať ďalšie papieriky, až kým nebudete mať celý veršík.
3. Inštrukcie v tomto verši môžu deťom pripadať trochu zvláštne, vyhradte si teda čas na to, aby ste sa s nimi o tom porozprávali a zamysleli sa nad tým, prečo Boží posol hovorí práve tieto veci.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

1. Boh učinil Samsona fyzicky silného. Spýtajte sa detí: "Si aj ty tak silný?"
2. Zamyslite sa: Sú aj iné spôsoby ako byť silný. Aké iné spôsoby poznáš?
3. Niektorí ľudia sú silní a statoční, aj keď sú v bolestiach. Si aj ty takto silný? Niektorí ľudia sú silní a spoľahliví - vždy spravia to, čo povedali, že urobia. Si aj ty takto silný?
Si silný pre Boha?
4. A čo váš vedúci? Ako je silný on?
Je silný pre Boha?
5. Ďakujte Bohu za spôsoby, ktorými vás oboch urobil silných.

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme si predsavzali, že budeme iným pomáhať

Potrebuje: dva papiere pre každé dieťa, dierovačku, šnúрку alebo zošívачku

1. Povedzte deťom, že si každé z nich vyrobí knižku pomocou svojej sily. Dajte každému dieťaťu dve A4ky rozstrihané na štvrtiny.
2. Povedzte deťom, aby napísali svoje mená a nakreslili svoj portrét na jednu stránku, tá bude obálkou ich knihy. Pospájajte stránky dokopy buď zošívачkou, alebo dierkovačkou spravte diery a pospájajte strany niťou.
3. Povedzte deťom, aby tento týždeň používali túto knižku na to, aby si zapísali alebo nakreslili niečo, čo spravili, čím pomohli niekomu inému silou, ktorú im dal Boh. Povzduďte ich, aby si svoje knižky priniesli o týždeň, aby ste sa o tom mohli porozprávať.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Proste Boha, aby vám pomohol nasledovať ho a využiť svoj čas a schopnosti pre neho, nie len pre seba.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hárku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 5 Boží hrdinovia

Príbeh 30 Rút

Rút 2:1-12

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Rút 1:16:
“Rút však povedala: Nenúť ma, aby som ťa opustila a odvrátila sa od teba. Kamkoľvek pôjdeš ty, ta pôjdem i ja, a kde budeš bývať ty, budem bývať i ja. Tvoj ľud bude mojím ľudom a tvoj Boh bude mojím Bohom.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 37 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 6. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Poznáš niekoho, kto vykonal niečo veľké?
- Čo veľké si urobil ty?
- Každého život s Bohom je iný. Čo bola tá najúžasnejšia vec, čo Boh pre teba urobil? Opýtaj sa túto otázku aj niekoho iného.

Hra

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: aby sme uvedomili, že potrebujeme iných ľudí

Potrebujeme: nafúknuté balóny

1. Rozdeľte deti do dvojíc a dajte každej dvojici jeden balón. Zvládnu držať balón medzi sebou vo výške ich hrude bez použitia rúk? Ak áno, povedzte im, aby zistili, či takto zvládnu bežať. Keď si to vyskúšajú, spravte si preteky!
2. Spýtajte sa detí, či by zvládli držať balón bez pomoci rúk vo výške hrude každý sám. Povedzte im, že rovnako ako potrebovali, aby im niekto pomohol s touto úlohou, rovnako potrebujeme iných ľudí, aby nám pomohli s inými vecami - a Boh nám dáva týchto ľudí, aby nám pomohli. Vyzvite deti, aby si v dnešnom príbehu, kto komu pomáha.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Rút žila za éry sudcov. Nepochádzala z Izraela, ale zo susednej krajiny Moáb. Rút bola ženou izraelského muža, ktorý ušiel so svojou matkou, otcom a bratom do Moábu kvôli hroznému hladomoru. V Moábe však všetci muži jeho rodiny ochoreli a zomreli. Rútina svokra Noémi sa chcela vrátiť do Izraela. Povedala svojim nevestám, aby ostali so svojimi rodinami, no Rút odmietla; bola presvedčená, že Boh Noémi je jediný pravý Boh a chcela Noémi, ktorá starla, podporiť.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Rút 2:1-12. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Bóaz sa o Rút postaral, pretože Rút bola Noémi verná. Ukázalo sa, že Bóaz bol jedným z príbuzných Noéminho manžela a mal právo vziať si Rút za ženu. Urobil tak a mali spolu syna a nazvali ho Obéd. Keď Obéd vyrástol, taktiež sa oženil a on a jeho žena mali syna, menom Izaj. Izaj nie je až tak známy ako jeho najmladší syn, Dávid, z ktorého sa stal najvýznamnejší kráľ Izraela. V Novom zákone sa dočítame, že Ježiš je potomkom Dávidovým - a Rút.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Rút' na strane 42 v knihe *Veľká výprava*.
Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 39 a 40. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Rút'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky.
Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia.
Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 42 z knihy *Veľká výprava*.

- Ako Boáz ukázal, že sa chce postarať o Rút?
- Prečo to urobil?
- Rút veľmi pomáhala Noémi. Ako by si sa ty mohla stať takou hrdinkou ako Rút?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Vdovy Ak tvoj manžel zomrel a stala sa z teba vdova, alebo ak tvoji rodičia zomreli a bola si sirotou, nemala si už viac nikoho, kto by sa o teba postaral alebo ťa ochránil. Záležalo na ostatných členoch tvojej rodiny, aby sa o teba postarali. Aj keď Boáz nebol najbližším príbuzným, ktorého Noémi mala, zabezpečil, aby bolo o ňu aj Rút postarané.

Paberky Boh dal svojmu národu zákony, ktorá zaistili, že chudobným sa dostane pomoci. Počas žatvy nesmeli byť kosené rohy polí a hocičo, čo spadlo, muselo byť ponechané pre chudobných na zobrať alebo 'paberky.'

Jačmeň Žatva jačmeňa bola prvou v roku a konala sa na jar. Jačmeň sa žal ostrým nožou so zakrivenou čepeľou a drevenou rúčkou. Potom bol zviazaný do snopov.

Sandále V tomto čase bolo darovanie sandále znakom uzavretého obchodu. Osoba, ktorá predávala, si zobula sandálu a dala ju kupcovi. Bolo to znakom toho, že predávaná vec, mu už viac nepatrila. Prečítaj si 4. kapitolu Rút a zistíš, čo urobil Boáz.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. "Rút však povedala: Nenúť ma, aby som ťa opustila a odvrátila sa od teba. Kamkoľvek pôjdeš ty, ta pôjdem i ja, a kde budeš bývať ty, budem bývať i ja. Tvoj ľud bude mojím ľudom a tvoj Boh bude mojím Bohom" Rút 1:16 (Ekumenický preklad)
2. Obkreslite si svoje šľapaje a potom si ich vystrihnite. Na každú z nich napíšte jedno slovo z veršíka a potom ich porozmiestňujte ich po miestnosti.
3. Nechajte deti, aby sa prešli po chodníčku z vašich stôp a zapamätali si slová na jednotlivých šľapajách. Postupne jednotlivé šľapaje otáčajte a skúste, či si deti pamätajú, čo na nich bolo napísané.
4. Opakujte, až kým nebudú všetky šľapaje pootáčané.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky iných

Povedzte deťom o Kes a prečítajte jej otázku. Kes má jedenásť a býva v severnom Walese:

Kes sa spýtala: "Našla si Noémi niekoho, muža? Prečo bolo v tom čase tak dôležité niesť meno rodiny ďalej?"

Spýtajte sa skupiny, ako by odpovedali na Kesinu otázku.

4. Odpovede iných

Kesina učiteľka na besiedke Jenny odpovedala takto: "Biblia nám nehovorí, čo sa stalo s Noémi neskôr, iba to, že Rút sa vydala za bohatého farmára Boáza, takže Noémi, podľa zvyklosti, asi bývala s nimi a zrejme bolo o ňu dobre postarané. V častiach sveta aj dnes žijú staré mamy s ich ženatými/vydatými deťmi a starajú sa o vnukov a vnučky, kým sú rodičia v práci. Veľa takých rodín som videla v Číne. Starkej by ani nenapadlo hľadať si nového muža; bola by šťastná žiť s

rodinou a očakávala by, že to tak bude po zvyšok jej života. Mala by čo jesť a čo na seba, a aj pohodlný domov a rodinu, ktorá sa o ňu postará, ak by ochorela a keď bude veľmi stará.

A čo sa mena rodiny týka: To je len jedna z vecí, ktorú ľudia v tej dobe považovali za dôležité. Poznám niekoho, kto priezviská po svadbe spojil, aby si ich rodina pamätala a bola hrdá na obe mená. Skvelou časťou tohto príbehu je, že jedným z potomkov Rút a Boáza - o mnoho storočí neskôr - bola veľmi špeciálna osoba - Ježiš."

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebuje: informácie o misionároch a misijných organizáciách

1. Toto je skvelý príbeh o tom, ako sa Boh stará. Rút robila, čo mohla, keď sa starala o Noémi; Boáz robil, čo mohol, aby sa postaral o ne obe. Boh sa tak veľmi stará! Čo nám to hovorí o tom, aký Boh je?
2. Príbeh Rút ukazuje, že Boh sa zaujíma a je súčasťou našich životov a chce byť súčasťou našich plánov pre našu komunitu, krajinu aj svet!
3. Pomôžte deťom nájsť niekoho, koho Boh použil na pomoc druhým. Môže to byť misionár alebo niekto v tvojom zbore či škole, kto pomohol iným; alebo skús získať informácie z medzinárodnej rozvojovej charity, ako napr. World Vision <http://www.worldvision.com>.
4. Zistite si, čo robia a ako to robia. Hľadajte známky Božej starostlivosti: Čo robí?
Si silný pre Boha?
5. Vyzvite deti: Vieš o nejakom spôsobe, ako by si mohol pomôcť niekomu druhému tento týždeň? Pros Boha, aby ti s tým pomohol.

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: A4 tvrdé papiere, papiere v tvare diamantov, nálepky srdiečok, alebo vystrihnuté tvary, (väčšie) štvorce metalických tvrdých papierov, (menšie) štvorce z papierov so vzormi, biele lepidlo, obojstrannú pásku, flitre

1. Pomôžte deťom vyrobiť pohľadnice pre ľudí, ktorých majú radi. Dajte každému jeden papier v tvare diamantu. Ozdobte si ho nálepkou v tvare srdca alebo si tam to srdce nakreslite, okolo dajte biele lepidlo a zasypte ho flitrami. Zvyšok straste.
2. Kým vám táto časť zaschne, dajte deťom jednu zloženú A4, jeden metalický štvorček a jeden štvorček so vzormi.
3. Na vrch A4ky zloženej na polku si nalepte najprv väčší štvorček a naňho menší (použite lepidlo alebo obojstrannú pásku). Porozprávajte sa o tom ako Rút milovala Noemi a chcela, aby bolo šťastná. Povedzte deťom, že keď tieto pohľadnice zdobíme, chceme tým ukázať ľuďom, pre ktorých ich vyrábame, ako ich máme radi. Povedzte deťom, aby im o tom porozprávali.
4. Na vrch štvorček pridajte ozdobený diamant.
5. Dovnútra napíšte nejakú peknú správu.
6. Pozrite si vase krásne pohľadnice. Povedzte deťom, ako ich ťažká práca a láska poteší tých, pre ktorých tieto pohľadnice vyrábali.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Ďakujte Bohu za každého človeka, ktorého milujete a za každého človeka, ktorý miluje vás.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.